

Polska-Wenezuela

Historia i współczesność

Opracowanie z okazji 80. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych

Tekst i opracowanie graficzne: Maciej Szczepańczyk

Zdjęcia dyplomatów w II Rzeczypospolitej zamieszczono dzięki uprzejmości

Narodowego Archiwum Cyfrowego w Warszawie

Na okładce: mapa *Venezuela cum parte Australi Novae Andalusiae*, Wilhelma Janszooana Blaeu, Amsterdam, około 1640 i mapa *Tabula nova totius Regni Poloniae*, Nicolasa Sansona 1655.

Publikacja wydana z inicjatywy Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej

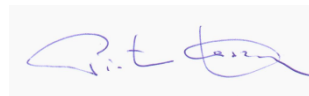
w Boliwariańskiej Republice Wenezueli

2013

Jest mi niezmiernie miło przedstawić Państwu historię stosunków polsko-wenezuelskich przygotowaną z okazji 80. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych między naszymi państwami. Nasze narody i ich wybitni przedstawiciele mieli wiele wspólnego od ponad 200 lat.

Stosunki polsko-wenezuelskie mają swoją długą i dobrą tradycję od zarania niepodległości Wenezueli. Dzisiaj oba nasze kraje, chociaż oddalone od siebie o tysiące kilometrów, łączy wiele wspólnego. Jest to przede wszystkim otwartość, tolerancja oraz chęć i odwaga poszukiwania nowych rozwiązań służących dobru naszych obywateli. Nasze kraje podlegają przeobrażeniom i rozwijają się w szybkim tempie. Mając przed sobą zilustrowaną historię naszych relacji czas spojrzeć na siebie znów z bliska i zastanowić się, jak możemy lepiej wykorzystać nasze wspólne atuty. Najlepiej służyć temu mogą bezpośrednie kontakty Polaków i Wenezuelczyków. Tak jak niegdyś Francisco Miranda sam przyjechał, by złożyć wizytę polskiemu królowi Stanisławowi Augustowi wywierając na nim tak wielkie wrażenie, że polski król postanowił wysłać do Wenezueli wielu polskich dowódców, którzy wspierali później powstanie niepodległej Wenezueli, tak też dzisiaj chciałbym zaprosić i zachęcić do odwiedzania Polski i Wenezueli, krajów bliskich sobie tradycją chrześcijańską i gościnnością.

Mam nadzieję, że wzajemne relacje między naszymi krajami pozwolą za kolejne kilkadziesiąt lat opisać ich historię równie bogatą, jak tę, którą mam przyjemność przedstawić Państwu obecnie.

Piotr Kaszuba

Ambasador Polski w Wenezueli

Historia kontaktów wenezuelsko-polskich

Pierwsze wzajemne kontakty wenezuelsko-polskie nikną w mrokach dziejów. Niemiecka rodzina bankierska Welserów, która w połowie XVI wieku uzyskała od cesarza **Karola V** (1500-1558) na terytorium Prowincji Wenezuela koncesję handlową zwaną Klein-Venedig, posiadała także swój kantor w Gdańsku i cieszyła się wielkim poparciem królów Polski. W 1651 roku lennik Rzeczypospolitej książę Kurlandii i Semigalii **Jakub Kettler** (1610-1682) zaproponował królowi Polski **Janowi Kazimierzowi** (1609-1672) wystawienie floty 40 okrętów i kolonizację ziem dzisiejszej Wenezueli. Całość przedsięwzięcia miał finansować papież **Innocenty X** (1574-1655). Nie doszło ono do skutku, a jedynym śladem tych zamierzeń była kolonia kurlandzka na Wyspie Tobago. Niewątpliwie musiała wówczas istnieć wymiana handlowa pomiędzy tą wyspą a koloniami hiszpańskimi w Ameryce Południowej.

W marcu 1787 roku w Kaniowie nad Dnieprem król Polski **Stanisław August Poniatowski** (1732-1798) gościł przez kilka dni podróżującego po Europie **Francisco de Mirandę** (1750-1816), późniejszego bojownika o niepodległość Wenezueli i jednego z sygnatariuszy deklaracji jej niepodległości w 1811 roku. Miranda sondował możliwość poparcia walki wyzwolenczej ludów hiszpańskiego imperium kolonialnego w Ameryce Łacińskiej przez niektóre państwa europejskie. W opinii Stanisława Augusta Miranda był *człowiekiem niepospolitym*.

Francisco de Miranda "El Precursor", bojownik o niepodległość Wenezueli, obraz Georges Rouget, 1825, CC-PD-Mark

Stanisław August Poniatowski, król Polski, obraz Marcello Bacciarellego, 1786, CC-PD-Mark

Wielu polskich oficerów wzięło później udział w wojnie o niepodległość hiszpańskich kolonii w Ameryce Łacińskiej pod wodzą Mirandy i **Simóna Bolívara** (1783-1830). Jednym z najwybitniejszych był **Gustaw Adolf Bergud** (1772-1806), który zwerbowany został przez Mirandę w Nowym Jorku w 1805 roku do szeregów Wyzwolenczej Armii Wenezuelskiej. Był organizatorem wyprawy morskiej Mirandy ku brzegom Wenezueli w 1806 roku. Po nieudanym desancie w Puerto Cabello Bergud został uwięziony przez Hiszpanów. W wyniku oskarżenia o bunt został stracony. Prowadzono go na śmierć w

Pomnik Gustawa Adolfa Berguda w Puerto Cabello, fot. Robustiano Gorgal
Andy. Mianowany generałem, jako jeden z pierwszych rozpoczął bitwę pod Boyacá w 1819 roku.

tym samym czasie, kiedy na dziedzińcu zamkowym płonął żółto-niebiesko-czerwony sztandar Mirandy (obecnie sztandar Wenezueli) Stojąc na szafocie Bergud wypowiedział znamienne słowa: *Wkrótce nasza sprawa zwycięży, a ten sztandar, który dzisiaj zostanie spalony, będzie powiewał zwycięsko na tym samym miejscu*. Istotnie, w 5 lat później trójkolorowy sztandar Mirandy został zatknięty na murach zamku San Felipe jako symbol zwycięstwa. W miejscu jego stracenia wznosi się pomnik El Águila, gdzie wyryte jest jego nazwisko. W 2006 roku staraniem Ambasadora RP, przy pomocy finansowej strony wenezuelskiej, pomnik Berguda stanął obok pomnika Mirandy na Placu Braterstwa w Puerto Cabello.

Inny polski oficer **Izydor Borowski** (ok. 1776-1838) przyłączył się do Bolívara w 1810 roku i brał udział w walkach narodowowyzwoleńczych na terenie Wenezueli i Kolumbii. Uczestniczył w słynnym marszu przez

Polski oficer **Filip Maurycy Marcinkowski** znany jako **Felipe Mauricio Martín** (ok. 1785-1854) był

Projekt munduru kawalerii milicji Nowej Kolumbii w 1824, zwraca uwagę czako wzorowane na nakryciu głowy polskich ułanów epoki napoleońskiej, CC-PD-Mark

uczestnikiem wszystkich kampanii wojny o wyzwolenie kolonii hiszpańskich w Ameryce Łacińskiej. Brał udział w obu prekursorskich wyprawach Mirandy do Ocumare i La Vela de Coro, przyłączył się do ruchu republikańskiego i walczył przeciwko hiszpańskiemu zarządcy Kapitanii Generalnej Wenezueli generałowi Juan Domingo de Monteverde. Po upadku I Republiki Wenezuelskiej w 1812 roku

Filip Maurycy Marcinkowski (Felipe Mauricio Martín), malował José María Espinosa Prieto, 1825, CC-PD-Mark

chronił się w Nowej Grenadzie. Podczas oblężenia Cartageny wraz z wenezuelskim komendantem Pedro Leónem Torresem bronił fortu San José. Po kapitulacji przełamał blokadę i udał się do wojsk Bolívara, walczących o wyzwolenie Wenezueli. U boku Manuela Piara i Manuela Cedeño brał udział w walkach pod Ocumare i Choroní. W Angosturze, tymczasowej stolicy Wenezueli Bolívar powierzył Marcinkowskiemu organizację i szkolenie kilku tysięcy ochotników, z których sformowano tzw. Legión Británica. Jako dowódca wenezuelskiej kawalerii w dywizji gen. Cedeño, wziął udział w kampaniach w Guyana i w Nowej Grenadzie. Walczył w bitwie pod Las Queseras del Medio, gdzie wojska III Republiki Wenezuelskiej pokonały przeważające siły hiszpańskie generała Pablo Morillo. Będąc głównym adiutantem drugiej brygady gwardii przybocznej został ranny w bitwie pod Carabobo w 1821 roku. Walczył z resztkami rojalistów w prowincjach Guayana i Barcelona. W 1824 roku jako generał kawalerii milicji Nowej Kolumbii przedstawił władzom projekt umundurowania tej formacji wzorowany na mundurach polskich z czasów wojen napoleońskich.

Jednym z ochotników zwerbowanym do Legión Británica był polski oficer **Juan de Brigard y Dombrowski** (ok. 1792-1854), kuzyn polskiego bohatera narodowego gen. Jana Henryka Dąbrowskiego. Jako porucznik batalionu Barcelona wziął udział w kampanii gen. José Francisco Bermúdeza i brał udział w zajęciu portu Güiria. W 1819 roku walczył we wschodniej Wenezueli. Za udział w zdobyciu Cumaná w 1821 roku awansowany został do stopnia kapitana. Utworzył szwadron kawalerii w prowincji Casanare, z którym uczestniczył w kampanii, zakończonej zdobyciem Maracaibo. W Alei Prekursorów w Caracas, na jednym z dwóch Monolitos de los Próceres wyryto napis ku czci bojownika o wolność Wenezueli – Polaka, Juana de Brigard y Dombrowskiego.

Inny polski oficer, który wziął udział w wojnie wywolenczej pułkownik **Ludwik Flegel** (ok. 1796-1833) dowodził batalionem Boyacá w II Dywizji generała Cedeño w bitwie pod Carabobo w 1821 roku, uczestniczył także w oblężeniu Puerto Cabello. W 1822 roku ożenił się z kuzynką Bolívara, zmarł w Caracas.

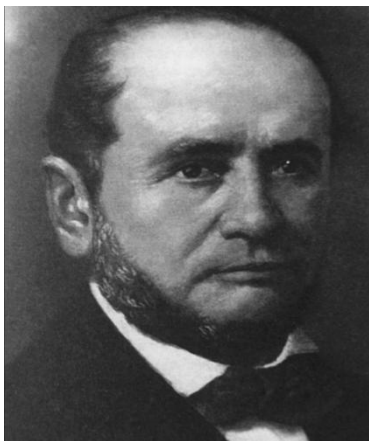
Pułkownik **Ferdynand Sierakowski** (1793-1828) był uczestnikiem bitwy pod Carabobo w 1821 roku. Jako twórca szwadronu kawalerii do końca został wierny Bolívarowi. Walczył z buntownikami José María Obando, poległ w bitwie pod Popayán w 1828 roku.

Innym bohaterem walk wywolenczych był podpułkownik **Michał Rola Skibicki** (1793-1847), który jak sam mówił opuścił swoją ojczyznę, wiedziony przykładem Tadeusza Kościuszki, służącego jako adiutant George'a Waszyngtona, aby mieć honor służyć Bolívarowi. Służył w Sztabie Generalnym. W 1824 roku uczestniczył w konkursie rozpisany przez rząd Wenezueli na projekt kolumny uwieczniającej zwycięstwo pod Carabobo. Brał udział w opracowaniu projektu kanału pomiędzy Pacyfikiem a Atlantykiem, gdzie wysunął ciekawą propozycję połączenia kilku rzek kolumbijskich. Po rozpadzie Wielkiej Kolumbii w 1830 roku, został adiutantem generała José Antonio Páeza. Polski wieszcz narodowy Juliusz Słowacki zadedykował Skibickiemu wiersz *Do Michała Rola Skibickiego, podpułkownika wojsk Rzeczypospolitej Kolumbijskiej*. Adiutantem Bolívara i instruktorem partyzantów wenezuelskich był polski oficer pułkownik **Józef Szeliski** (1792-1841).

Kościół Nuestra Señora del Rosario w Antimano, fot. copyright Nelsachi

W czasie, gdy podzielona Polska zniknęła z map świata, niepodległa Wenezuela przyjęła w XIX wieku wielu polskich emigrantów, którzy przyczynili się do rozwoju tego kraju.

Augusto Lutowski, fotografia z XIX wieku, CC-PD-Mark

Wybitne zasługi dla rozwoju wenezuelskiej urbanistyki, transportu i gospodarki położył Polak **Wojciech (Alberto) Lutowski** (1809-1871). Lutowski zaprojektował, wytyczył i zbudował sieć pierwszych dróg kołowych w Wenezueli. W latach 1842-1848 zaprojektował i zbudował drogę Valencia-Puerto Cabello. Jako naczelny inżynier robót publicznych Distrito Federal zaprojektował i nadzorował budowę dróg Caracas-La Guaira, Caracas-Guarenas, Caracas-Cortada de Guayabo i Caracas-La Vitoria. Zbudował pierwsze w Wenezueli mosty wiszące. W latach 1864-1867 wraz z Luciano Urdanetą zbudował zapórę wodną Caujarao. Był autorem projektu budowy magazynów i pawilonu straży portowej w porcie La Guaira. Wzniósł halę targową w Valenci w swojego projektu, która była największym budynkiem w republikańskiej Wenezueli do 1877 roku. W 1854 roku Lutowski poprawił kopułę nad teatrem w Caracas, źle zaprojektowaną przez angielskiego inżyniera Hugh'a Wilsona. W 1867 roku zaprojektował i zbudował kościół Nuestra Señora del Rosario w Antimano, będący jednym z niewielu przykładów architektury klasycystycznej w Wenezueli. Pozostawił ciekawe plany przebudowy katedry w Caracas, m. in. projekt baldachimu wzorowanego na Konfesji Św. Stanisława w katedrze wawelskiej. Był autorem wielu wynalazków. Pozostawił niezrealizowane plany studyjne kolei górskiej, konstrukcji swojego pomysłu, która miała połączyć Caracas z La Guairą. W 1850 roku Lutowski opatentował w Wenezueli rury asfaltowe, maszyny do łuszczenia kawy, bębny do mielenia trzciny cukrowej, koła drewniane z zębami z lanego żelaza. W 1857 roku Prezydent Wenezueli José Tadeo Monagas przyznał mu patent na produkcję masy i chleba z kukurydzy, według technologii opracowanej przez Lutowskiego. W 1863 roku przedstawił wysłannikom władz powstania styczniowego niezrealizowany projekt karabinu maszynowego do walki z kawalerią. W 1867 roku minister gospodarki Wenezueli mianował Lutowskiego oficjalnym reprezentanta tego kraju na Wielkiej Wystawie Światowej w Paryżu.

W 1869 roku Kongres Stanów Zjednoczonych Wenezueli zlecił władzy wykonawczej budowę ściągnacza, napędzanego silnikiem parowym z taśmą ciągnikową konstrukcji Lutowskiego. Okręty tego typu miały być używane do zwalczania przemytu z Curaçao.

Jego syn **Augusto Lutowski** (1852-1916) był generałem, szefem Sztabu Generalnego i dowódcą dywizji armii wenezuelskiej. Brał udział w wojnie federalnej po stronie sił rządowych. Mianowany szefem artylerii, później został dowódcą gwardii prezydenckiej. W 1894 roku został ministrem rozwoju. Był przez 2 lata dowódcą garnizonu Distrito Federal, trzykrotnie gubernatorem Caracas, był także wenezuelskim senatorem w latach 1893 i 1898 i w latach 1910-1913, członkiem Consejo de Gobierno w pierwszej fazie rządów Prezydenta Juana Vicente Gómeza.

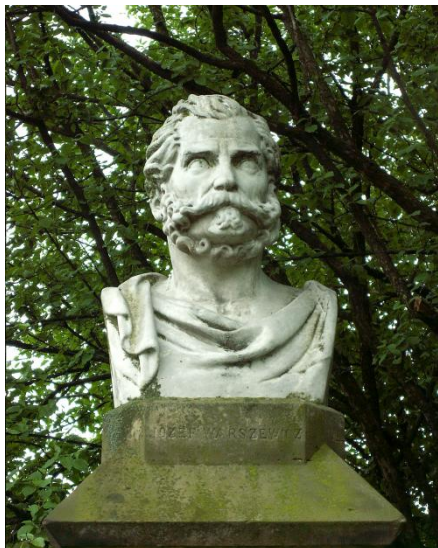
W drugiej połowie XIX wieku Wenezuelę odwiedzało wielu wybitnych polskich naukowców, podróżników i eksploratorów.

Augusto Lutowski, fotografia z XIX wieku, CC-PD-Mark

Zdzisław **Karol Morawski** (1859-1928) w 1885 roku odbył wyprawę po kontynencie południowoamerykańskim, swoje wrażenia opisał w *Listach z podróży do Ameryki Południowej*, wydanych w Krakowie w 1886 roku. Jego relacje cieszyły się wielkim zainteresowaniem czytelników.

Był prekursorem popularnych współczesnych polskich pisarzy-podróżników: **Arkadego Fiedlera** (1894-1985), **Wojciecha Cejrowskiego** (ur. 1964) i **Elżbiety Dzikowskiej** (ur. 1937), których pasjonujące opisy Wenezueli fascynują Polaków.

Pomnik Józefa Warszewicza w Ogrodzie Botanicznym w Krakowie, fot. Macieias, CC-BY-SA-3.0-migrated

W latach 1850-1853 z polecenia Alexandra von Humboldta (1769-1859) odbył podróż badawczą po krajach Ameryki Łacińskiej m. in. po Wenezueli, znany polski botanik **Józef Warszewicz** (1812-1866). Jej owocem było odkrycie i nazwanie jego imieniem 40 gatunków roślin m. in. takich jak: *Warszewiczia*, *Warszewiczella*, *Warscaea*, *Canna warszewiczii* i *Stanhopea warszewicziana*.

W Wenezueli przebywał polski podróżnik i pisarz **Aleksander Holyński** (1816-1893), który w 1853 roku wydał pracę, w której analizował budowę kanału łączącego Pacyfik z Atlantykiem, wskazując jako miejsce przekopu Panamę.

Wenezuelę odwiedził także polski geolog i paleontolog profesor

Józef Waclaw Siemiradzki (1858-1933). W 1900 roku badania geologiczne w Wenezueli, nad

oznaczaniem nowych złóż ropy naftowej przeprowadzał profesor **Rudolf Zuber** (1858-1920). Wyniki eksploracji m. in. wyspy asfaltowej na Wyspie Pedernales w delcie Orinoko ogłosił w wydanej w 1918 roku pracy *Fliasz i nafta*. Około 1907 roku badania w Wenezueli prowadził profesor **Jerzy Loth** (1880-1967), jeden z twórców polskiej szkoły geografii ekonomicznej.

Polacy w Wenezueli czasami trafiali na pierwsze strony

gazet. Pewien Polak znalazł w Gran Sabana w 1930 roku wielki diament, ważący 150 karatów, który później nazwany został "Bolivarem". Od tego czasu szlak, który tam przetaił nazwany jest "Paso del Polaco".

Żywe były związki religijne pomiędzy obydwoma narodami.

W latach 1856-1861 delegatem Stolicy Apostolskiej na Wenezuelę, Kolumbię, Peru, Ekwador i Boliwię był szambelan papieski **Mieczysław Ledóchowski** (1822-1902), późniejszy arcybiskup gnieźnieński i poznański, prymas Polski, prefekt Kongregacji Rozkrzewiania Wiary.

W kościele wenezuelskim brak jest wystarczającej liczby kapłanów i dzięki współpracy między kościołami pod koniec XIX wieku w Wenezueli pracę misyjną podjęło i do dziś kontynuuje wielu członków zakonu salezjanów, pochodzących z ziem polskich. Pracowali wśród Indian w puszczy amazońskiej i wśród najuboższych mieszkańców miast tego rozległego kraju.

Warszewiczia, fot. Albert Sydney, CC-BY-SA-3.0

Wielkimi wydarzeniami były wizyty Papieża-Polaka **Jana Pawła II** (1920-2005) w Wenezueli, w styczniu 1985 roku i w lutym 1996 roku. Jak ujął to jeden z wenezuelskich biskupów: *Wspomina się je u nas do tej pory z wielką czcią i miłością, ponieważ słowa, które skierował do nas Papież Polak, dały nam siłę do walki i nadzieję na lepszą przyszłość naszego kraju, umocnienie wiary i naszego Kościoła katolickiego.*

Po II wojnie światowej, gdy decyzją mocarstw Polska przestała być państwem niepodległym, do Wenezueli napłynęła liczna diaspora polska, która nie pogodziła się z wynikiem wojny.

W latach 1947-1949 przybyło do Wenezueli ok. 4000 Polaków z obozów DP w Niemczech oraz duża liczba Polaków, żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. W 1948 roku w Caracas powołano pierwszą organizację polonijną Zjednoczenie Polaków w Wenezueli. Czynna była Komisja Skarbu Narodowego (Zjednoczenie) na Wenezuelę, która zajmowała się gromadzeniem środków finansowych na działalność legalnych władz RP w Londynie. Wybitnym działaczem miejscowej Polonii był **Feliks Żubr** (zm. 2012), honorowy prezes Stowarzyszenia Polaków w Wenezueli i prezes Towarzystwa Przyjaźni Wenezuelsko-Polskiej, delegat Rządu RP na uchodźstwie w tym kraju.

Cenna jest inicjatywa powołania Hermandad Polaca en Venezuela, którego członkiem honorowym jest m. in. ambasador **José E. Lopez Contreras**, wnuk prezydenta Wenezueli **Eleazara Lópeza Contrerasa** (1883-1973).

Wielu polskich emigrantów i ich potomków czynnie włączyło się w życie naukowe, kulturalne i gospodarcze Wenezueli. Polski przyrodnik **Wacław Szumkowski** (1891-1967) po II wojnie światowej objął katedrę botaniki na wenezuelskim Uniwersytecie w Maracay. Odkrył biologiczną metodę zwalczania szkodników bawełny. Dzięki odkryciu Szumkowskiego krótkowłóknista dawniej bawełna wenezuelska ma teraz włókna tak długie, że wysunęła się na drugie miejsce na świecie po egipskiej. Wenezuelczycy nazwali na cześć Szumkowskiego nowy gatunek bawełny, a wioskę gdzie przeprowadzał badania nazwano Szumkowski.

Polski architekt **Leszek Marian Zawisza** (ur. 1920) przybył do Wenezueli na początku lat pięćdziesiątych. Prowadził własne biuro architektoniczne w Caracas. Zawisza stał się jednym z najbardziej znanych architektów wenezuelskich 2. poł. XX w. Oprócz wielu projektów budynków mieszkalnych i przemysłowych wykonał także projekty urbanistyczne m.in. fabryki samochodów Mack i Land Rover w Tejerias, laboratorium farmaceutycznego Behrens, fabryki kosmetyków Wella w Caracas, osiedla Los Corales. Był wybitnym znawcą historii architektury wenezuelskiej. W latach 1968-1989 Zawisza był profesorem Universidad Central de Venezuela w Caracas i w latach 1976-1989 Universidad Simon Bolivar, również w Caracas.

Swój ślad w architekturze Wenezueli zostawił też inny polski architekt **Jan Górecki**, który od 1951 roku projektuje wiele budynków w Caracas.

Duży wkład do rozwoju medycyny wenezuelskiej wnieśli polscy lekarze. Niektórzy z nich, jak na przykład dr **Edward Krulig** jest jednym z twórców medycyny estetycznej i rekonstruktywnej, odkrywca

Abp Mieczysław Ledóchowski,
grafika sprzed 1902 roku, CC-PD-
Mark

Jan Paweł II, fot. Eric Draper, PD-
USGov-POTUS

nowej metody leczenia za pomocą peelingu. Przyczynił się do współpracy między ośrodkami medycyny estetycznej i stowarzyszeniami naukowymi Polski i Wenezueli.

Dr **Roman Turowski** (1916-2000), pulmonolog, będąc szefem oddziału przeciwgruźliczego w Puerto Cabello przyczynił się do opanowania epidemii tej choroby w Wenezueli. Jego syn zaś, dr **Marek Turowski** wprowadza w Wenezueli medycynę alternatywną stosując nowe metody diagnostyczne i terapeutyczne, akupunkturę, homeopatię.

Witold Kucharski (ur. 1914) doktor medycyny, wykładowca uniwersytecki w USA, był przez wiele lat kierownikiem laboratorium medycyny tropikalnej w Caracas.

W Wenezueli osiadła **Nina Nowak**, wychowanka Warszawskiej Szkoły Baletowej, związana z Baletem Rosyjskim Sergiusza Diaglewa, primabalerina Ballet Russe de Monte Carlo. Stworzyła podstawy klasycznego baletu w Wenezueli, gdzie prowadzi własną Szkołę Baletową w Caracas, a jej wychowankowie w ślad za nią zdobywają sławę i role w najbardziej znanych Teatrach baletowych Europy i obu Ameryk. Odznaczona przez prezydenta Wenezueli za zasługi dla rozwoju nauki i sztuki najwyższym odznaczeniem - Orderem Francisco de Miranda. Uznana "Maestra del Año" - Profesorem Roku w 1997 roku przez Narodową Radę Kultury (CONAC), a w roku następnym jej Szkoła i praca pedagogiczna otrzymała tytuł "Premio Compañía Clasica del Año". W 2009 roku uznana przez Instytut Sztuk Scenicznych i Muzycznych (IEAM) "Mistrzynią Baletu Klasycznego". Sędzia na międzynarodowych konkursach baletowych. Nagrodzona Krzyżem Komandorskim za zasługi w krzewieniu kultury Polski.

Dla rozwoju archeologii w Wenezueli przyczynili się znani polscy archeolodzy zamieszkali w Caracas, **Andrzej i Maria Magdalena Antczakowie** (oboje ur. 1956). Znajomość etnografii zawdzięczają studiom w Polsce, antropologii-universytetowi w Wenezueli, a doktoraty z archeologii zrobili w Wielkiej Brytanii. Są pionierami systematycznych badań archeologicznych na ponad 60. wyspach karaibskich Wenezueli, wnosząc fundamentalny wkład w poznanie przedkolumbijskiej oraz kolonialnej i republikanckiej historii Wenezueli. Oboje są profesorami na Uniwersytecie Simóna Bolívara w Caracas, gdzie ufundowali i kierują Oddziałem Badań Archeologicznych w Instytucie Studiów Urbanistycznych i Regionalnych (IERU). Prowadzą katedry Antropologii Sztuki, Archeologii, Sztuk Plastycznych Prekolumbijskich, Dziedzictwa Kulturowego i Historycznego, Początki Miasta Amerykańskiego w Departamencie Projektów, Architektury i Sztuki. Maria Magdalena i Andrzej są autorami wielu publikacji naukowych, podręczników i książek popularnonaukowych oraz wystaw i filmów dokumentalnych. Wyrazem uznania ich wkładu w rozwój nauki w Wenezueli są liczne nagrody, m.in. jest przyznanie przez Ministerstwo Kultury nagrody za Najlepszą Książkę Naukową (2006) oraz za Najlepszą Pracę Naukową z Dziedziny Nauk Społecznych (2009). Antczakowie prowadzą zajęcia nie tylko na Uniwersytetach, ale i z młodzieżą z archipelagu ucząc, że: *Jest sens odkrywać przeszłość, jeśli ma to pozytywny wpływ na teraźniejszość i myślenie o przyszłości*. Dzięki ich pracy rośnie pokolenie obywateli świadomych i dumnych z przeszłości-miejsca swego pochodzenia, zdolnych do działania w celu ochrony i promowania ich dziedzictwa historycznego i kulturowego. Kilka z tych warsztatów było sponsorowanych przez Ambasadę RP w Caracas w ramach Programu Polska Pomoc.

W latach 1972-1974 przybyła do Wenezueli grupa 30 muzyków polskich w ramach kontraktu Polskiej Agencji Artystycznej PAGART z orkiestrą symfoniczną w Maracaibo. Byli to wybitni profesjonaliści, których wartość pedagogiczną docenił **José Antonio Abreu** (ur.1939), ówczesny minister kultury, muzyk, kompozytor, pedagog. Miał pomysł stworzenia pionierskiego systemu orkiestr dziecięcych i młodzieżowych, dlatego potrzebował dobrych pedagogów. Wielu z polskich muzyków zostało

zaangażowanych do tego projektu dającego szansę uzdolnionym dzieciom, niezależnie od ich miejsca zamieszkania i statusu społecznego, rozwinięcia talentów muzycznych i koncertowania na całym świecie.

Jednym z pedagogów był polski wiolonczelista **Wojciech Gajzler**, który osiadł w Wenezueli w 1972 roku. W 1976 roku został współpracownikiem ministra kultury i koordynatorem naukowym pionierskiego projektu rozwoju orkiestr symfonicznych. Od 1980 roku jest szefem katedry wiolonczeli Conservatorio de Música Simón Bolívar w Caracas, profesorem zwyczajnym Universitario de Estudios Musicales w Caracas. Jest propagatorem muzyki polskiej w Wenezueli. Wykształcił wielu wybitnych muzyków wenezuelskich. Od 1973 roku organizuje koncerty symfoniczne muzyki polskiej w Wenezueli, na które zaprasza muzyków i pedagogów z Polski. W 1997 roku otrzymał nagrodę państwową za wybitną działalność kulturalną i pedagogiczną. Za wkład w promowanie muzyki polskiej w Wenezueli odznaczony Krzyżem Zasługi i odznaką honorową „Zasłużony Dla Kultury Polskiej”.

Innym z grupy polskich muzyków, współpracujących przy tworzeniu orkiestr dziecięcych jest **Wojciech Gałąska**, który pełni od lat funkcję Konsula Honorowego Polski w Macaraibo.

Kariere muzyczną w Wenezueli zrobił także polski wiolonczelista **Bogdan Trochanowski** (1946-2009), znany jako **Dan Savicha**. Był wiolonczelistą Orquesta Sinfonica de Maracaibo od 1977 roku, a od 1978 roku związał się z Orquesta Sinfónica Venezuela w Caracas. Od 1990 roku Trochanowski był profesorem Conservatorio Jose Lorenzo Llamozas w Caracas, a od 1994 roku był asesorem artystyczno-muzycznym Centro de Investigacion e Informacion de Musica Contemporanea w Caracas. Od 1997 roku był dyrektorem artystycznym Atma Music International w tym mieście. Koncertuje jako solista, komponuje, nagrywa dla radia i TV w Polsce i w Wenezueli. Za działalność koncertową w Wenezueli został odznaczony medalem i pamiątkową metalową tablicą w Cumana w 1981 roku.

Mówiąc o wkładzie polskich emigrantów w rozwój Wenezueli nie można pominąć roli, jaką pełnią ich potomkowie. Niektórzy z nich zajmują istotne miejsce na scenie politycznej, kulturalnej, czy sportowej tego kraju.

Francys Mayela Sudnicka,
CC-BY-SA-3.0

Gabriel Alejandro Cichero Konarek,
fot. Swing59, CC-BY-SA-3.0

Przodków pochodzących z Polski ma **Henrique Capriles Radonski**, przewodniczący Izby Deputowanych w latach 1999-2000, burmistrz Baruty w latach 2000-2008, gubernator stanu Miranda od 2008 do 2012 roku. Dwukrotny kandydat w wyborach prezydenckich w Wenezueli. Polskie korzenie ma znana wenezuelska pisarka i nowelistka **Alicia Freilich** (ur. 1939) oraz wenezuelski reżyser **Jonathan Jakubowicz** (ur. 1978).

Wybitny wenezuelski pianista, kompozytor i dyrygent **Gerardo Gerulewicz** (ur. 1966) ma pochodzenie polskie. **Román Lozinski**, znany prezenter wenezuelskiej stacji telewizyjnej Globovisión miał polskich przodków. Polskie korzenie ma też wenezuelska aktorka teatralna i telewizyjna **Paula Woyzechowsky** (ur. 1980).

Potomkami polskich emigrantów jest wielu wenezuelskich sportowców: piłkarze **Alejandro Enrique Cichero Konarek** (ur. 1977) i **Gabriel Alejandro Cichero Konarek** (ur.

1984), jeden z czołowych tenisistów wenezuelskich **Jimy Szymanski** (ur. 1975), reprezentant tego kraju na Olimpiadzie w 1996 roku w Atlancie i w 2000 roku w Sydney, medalista Igrzysk Panamerykańskich.

Oba kraje słyną z pięknych kobiet. Polskie korzenie ma wenezuelska modelka **Ana Cepinska Miszczak** (ur. 1978), zdobyła nagrodę Miss Photogenic w czasie konkursu Miss World w 1996 roku i zajęła 4. miejsce w konkursie głównym. Polskich przodków miała także **Francys Mayela Sudnicka** (ur. 1979). Brała udział w obu konkursach Miss Venezuela i Miss Polonia, znalazła się w gronie 8 finalistek Miss Earth w 2006 roku, po wielu latach pobytu w Wenezueli zamieszkała w Polsce. Z Polską związana jest także **Stefania Fernández Krupij** (ur. 1990), Miss Wenezueli 2008 roku i Miss Universe 2009 roku.

O wadze jaką do wzajemnych stosunków przywiązują oba państwa świadczy nadanie w październiku 1971 roku liceum w Milejowie imienia bohatera walk niepodległościowych Wenezueli, Simóna Bolívara, z udziałem przedstawiciela wysłannika prezydenta Wenezueli **Rafaela Antonio Caldera Rodrígueza** (1916-2009).

W grudniu 1980 roku w Wenezueli przebywał wraz z delegacją związków zawodowych, przewodniczący NSZZ „Solidarność” **Lech Wałęsa** (ur. 1943). Drugi raz gościł w tym kraju w 1989 roku, został wtedy odznaczony Krzyżem Wielkim Orderu Francisco de Miranda.

Współpraca kulturalno-naukowa

Polska od lat rozwija współpracę kulturalno-naukową z Wenezuelą, współpracując z różnymi instytucjami zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi przy organizacji imprez. Na szczególne podkreślenie zasługuje znakomita współpraca z najważniejszą i największą wenezuelską instytucją kultury i edukacji: Państwową Fundacją Krajowego Systemu Orkiestr Młodzieżowych i Dziecięcych Wenezueli - FESNOJIV, znaną w świecie pod nazwą „El Sistema”, której dyrektorem i założycielem jest Maestro Jose Antonio Abreu. Dzięki zaangażowaniu FESNOJIV, możliwe było zorganizowanie licznych koncertów Krzysztofa Pendereckiego oraz jednego z koncertów **Mariana Sobuli** (ur. 1981) w prestiżowej sali koncertowej siedziby FESNOJIV. Ponadto zorganizowano szereg wydarzeń wspólnie z Towarzystwem „Espacio Ana Frank”, Kinoteką Narodową, Centrum Kultury CELARG, Muzeum Kławiatury, Szkołą Muzyczną Mozarteum, Towarzystwem Kulturalnym im. Aleksandra von Humboldta, Fundacją Gran Cine, a także z centrum kultury i księgarnią „Trasnocho Cultural” oraz ze stowarzyszeniem studenckim i wirtualnym uniwersytetem INUSEV, który działa na kilku uczelniach w całym kraju.

W 2010 roku w ramach obchodów 200-lecia urodzin znakomitego kompozytora polskiego Fryderyka Chopina, Ambasada RP w Caracas, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP we współpracy z Gminą Baruta w Caracas oraz władzami stanu Miranda zrealizowała artystyczny projekt graffiti, ogromny mural pod nazwą *Fryderyk Chopin-muzyka łączy kultury*. Mural został zaprojektowany i wykonany przez grupę polskich artystów przy udziale artystów wenezuelskich.

Od kilku lat rozwijana jest również współpraca między polskimi i wenezuelskimi uczelniami, w ramach której odbywają się wizyty studyjne profesorów z obu krajów. Ostatnia wizyta profesora **Karola Derwicha** z Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego (WSMiP UJ) stanowiła również okazję do zaprezentowania działalności Latinoamerykańskiego Instytutu Studiów Europejskich (Instituto Latinoamericano de los Altos Estudios Europeos), stanowiącego

Stefania Fernández Krupij, fot. Edwin Martinez, CC-BY-2.0

międzyuczelnianą platformę popularyzacji wiedzy na temat Europy. Ponadto, Polska współpracuje ze wszystkimi ważniejszymi uczelniami w Wenezueli: Uniwersytetem Centralnym Wenezueli (UCV), Uniwersytetem Santa Maria, Uniwersytetem Metropolitalnym, Uniwersytetem im. Simóna Bolívara, Uniwersytetem Katolickim im. Andresa Bello, Uniwersytetem UNIMAR na Wyspie Margarita. Od 2011 roku w ramach promocji sukcesu polskiej transformacji organizowany jest konkurs skierowany do studentów, który polega na debacie na wybrany temat dotyczący polskiej historii i gospodarki. Projekt debaty o Polsce jest zorganizowany i przeprowadzony przez stowarzyszenie studenckie i Uniwersytet Wirtualny INUSEV. Nagrodą w debatach jest bilet do Polski dla zwycięskiej pary studentów w celu odbycia wizyty studyjnej.

W Wenezueli koncertowali wybitni polscy pianiści: **Artur Rubinstein** (1887-1982), **Lidia Grychtolówna** (ur. 1928), **Regina Smendzianka** (1924-2011), skrzypaczka **Kaja Danczowska** (ur. 1949), dyrygent **Stanisław Wisłocki** (1921-1998), odznaczony w 1973 roku wenezuelskim Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Andres Bello. W Wenezueli miały miejsce wystawy prac wielu wybitnych polskich malarzy, grafików, rzeźbiarzy i plastyków: **Tadeusza Dominika** (ur. 1928) i **Teresy Pągowskiej** (1926-2007) w 1974 roku, **Wincentego Kućmy** (ur. 1935) w 1981 roku. W festiwalu międzynarodowym w Teatrze Narodów w Caracas wzięły udział: słynny teatr **Tadeusza Kantora** (1915-1990) "Cricot 2" i znany teatr "Studio" **Józefa Szajny** (1922-2008).

Krzysztof Penderecki, fot. Adam Kumiszczka, CC-BY-3.0

Anna Wróbel (ur. 1981) w 2007 roku ukończyła w Caracas mistrzowski kurs wiolonczelowy, prowadzonych przez świetnego wenezuelskiego wiolonczelistę dr Williama Molineę. W uznaniu dla jej talentu i zdolności została przyjęta w poczet członków elitarniej Latinoamerykańskiej Akademii Wiolonczelowej. W 2010 roku wraz z zespołem Camerata Vistula wykonała utwór Piotra Wróbla „Moliendo café” oparty na wenezuelskich melodiach ludowych. Utwór został uroczyście zadedykowany dr Jose Antonio Abreu. Wykonanie to spotkało się z ogromnym aplauzem wenezuelskiej publiczności.

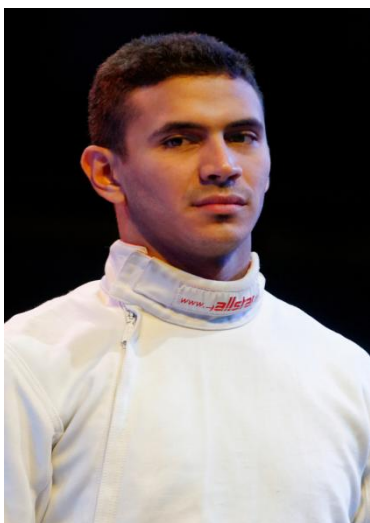
Światowej sławy polski kompozytor i dyrygent **Krzysztof Penderecki** (ur. 1933) od wielu lat prawie co roku dyryguje w Caracas młodzieżową orkiestrą wenezuelską im. Simóna Bolívara. Są to najczęściej dzieła kompozytora, które niezwykle profesjonalnie wykonują młodzi artyści połączonych chórów i orkiestry. Mistrz jest pełen uznania dla życia muzycznego Wenezueli, którą nazwał *kolebką współczesnej muzyki*.

Światowej sławy wenezuelski dyrygent młodego pokolenia, wychowanek Maestra **José Antonio Abreu** (ur. 1939) **Gustavo Dudamel** (ur. 1981), wystąpił w 2010 roku w Polsce z Orquesta Sinfónica Simón Bolívar. Zaś sam mistrz José Antonio Abreu zostanie w 2013 roku doktorem *honoris causa* Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie.

Wielu Wenezuelczyków czynnie włączyło się w życie naukowe i kulturalne Polski, odnosząc także wiele sukcesów m. in. w sporcie.

Z Polską związany jest też wenezuelski reżyser, scenarzysta i producent filmowy **Franco de Peña** (ur. 1966). Autor wielokrotnie nagradzanego filmu *Masz na imię Justine*. Studiował reżyserię w warszawskiej Akademii Teatralnej. W 1995 r. ukończył z wyróżnieniem studia na Wydziale Reżyserii PWSFTviT w

Łodzi. 12 kwietnia 2006 r. otrzymał list gratulacyjny od prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Początkowo pracował jako aktor, a od 1992 roku realizował także filmy krótkometrażowe. Były one nagradzane na wielu festiwalach.

Rubén Dario Limardo Gascón ©
Marie-Lan Nguyen / Wikimedia
Commons / CC-BY 2.5

Wenezuelczyk prof. **Carlos Dimeo** jest kierownikiem Zakładu Teatru i Dramatu Krajów Romańskich na Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie.

Bohater narodowy Wenezueli szpadzista **Rubén Dario Limardo Gascón** (ur. 1985) mieszka i studiuje w Polsce, gdzie trenuje i występuje w zespole Piasta Gliwice. W 2012 roku zdobył złoty medal na Igrzyskach Olimpijskich w Londynie, pierwsze olimpijskie złoto dla Wenezueli od 44 lat. W 2006 i 2008 roku zdobywał tytuł indywidualnego Mistrza Polski w szpadzie, jest też kilkakrotnym medalistą Igrzysk panamerykańskich.

Stosunki gospodarcze i handlowe

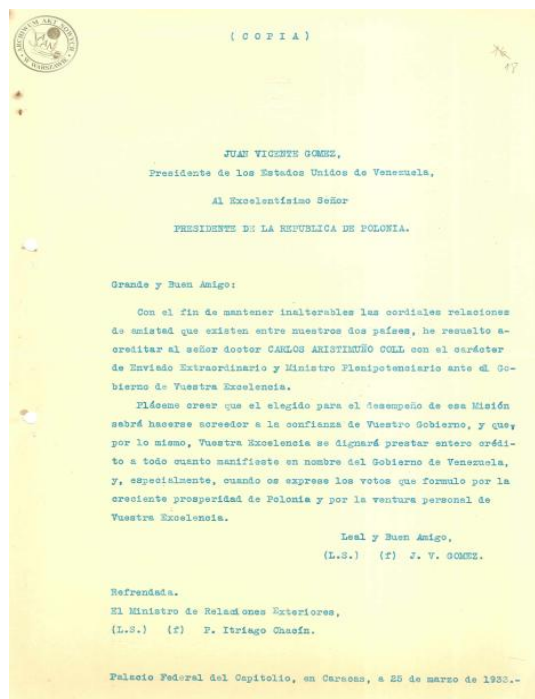
Rzeczpospolita Polska przez wiele lat miała bardzo korzystny bilans handlu zagranicznego z Wenezuelą. Znacznie przeważał polski eksport nad importem z tego kraju. Wymiana handlowa między obu państwami zwiększyła się w roku 1996, gdy podpisano pierwszy kontrakt na sprzedaż samolotów Skytruck produkowanych przez PZL Mielec dla wenezuelskiej Gwardii Narodowej.

Głównym towarem eksportowanym przez Rzeczpospolitą Polską do Wenezueli były samoloty Skytruck a także sprzęt elektroniczny, m. in. liczniki zużycia prądu i wody. W ostatnich latach Polska eksportowała do Wenezueli wyroby hutnicze, elektryczne, meble i niektóre produkty spożywcze (ser, mleko w proszku). Eksport do Wenezueli stanowił wówczas ok. 12% całości eksportu Polski na kontynent południowoamerykański. Polska importowała z Wenezueli głównie surowce mineralne, aluminium i produkty pochodne (folia), jak również wyroby chemiczne. Niemniej jednak polski import z Wenezueli był bardzo niewielki i nie przewyższał 0,2% polskiego importu z Ameryki Południowej.

Oba kraje posiadające tak wielki potencjał nie potrafiły jednak przyciągnąć do siebie znaczących wzajemnych inwestycji. Istnieją niezrealizowane projekty polskich inwestycji w wenezuelskim sektorze górniczym, lotniczym, energetycznym, stoczniowym, chemicznym, spożywczym, w telekomunikacji i turystyce. Ich realizacja stanowi nieustanne wyzwanie dla gospodarek obu państw.

Stosunki dyplomatyczne

Odrodzona Polska po 123 latach zaborów uzyskała w 1918 roku uznanie międzynarodowe. 16 listopada 1918 roku Naczelnik Państwa **Józef Piłsudski** (1867-1935) notyfikował powstanie niepodległego państwa polskiego

Listy uwierzytelniające posła Stanów Zjednoczonych Wenezueli

w RP Carlosa Aristimuno-Colla z 1933 roku, AAN

powstanie niepodległego państwa polskiego

rządów krajów wojujących i neutralnych, dotyczyło to także Stanom Zjednoczonym Wenezueli. Polska i Wenezuela były w 1920 roku jednymi z państw-założycieli Ligi Narodów.

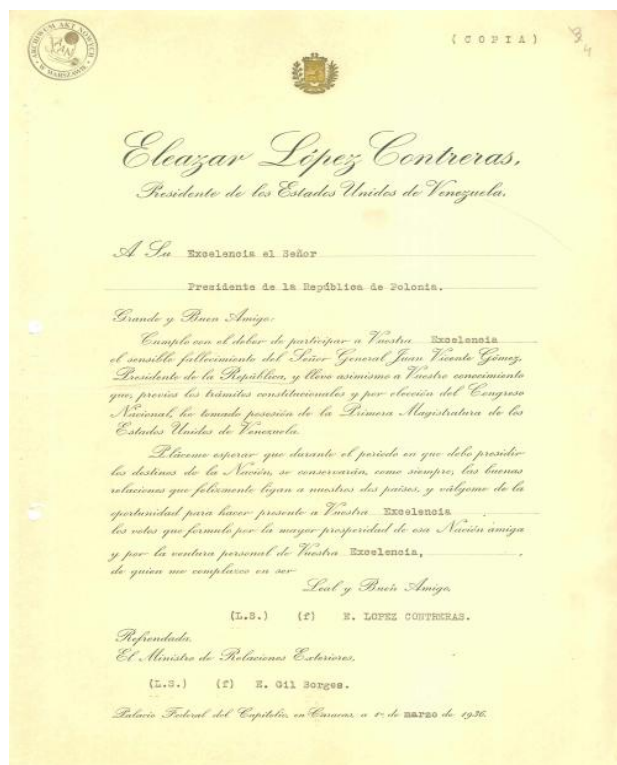
Rządy obu krajów nawiązały stosunki dyplomatyczne w 1933 roku. Pierwszym posłem Stanów Zjednoczonych Wenezueli w Rzeczypospolitej Polskiej był **Carlos Aristimuno-Coll**, który rozpoczął swoją misję 28 listopada 1933 roku. Przy rządach Stanów Zjednoczonych Wenezueli akredytowani byli przedstawiciele dyplomatyczni RP, rezydujący w Meksyku, a od kwietnia 1942 roku do kwietnia 1944 roku w stolicy Kolumbii Bogocie. Przedstawiciele dyplomatyczni Stanów Zjednoczonych Wenezueli w II RP na stałe rezydowali w Berlinie, podlegały im konsulaty w Warszawie i Wolnym Mieście Gdańsku. W 1939 roku otwarto stałe poselstwo wenezuelskie w Warszawie.

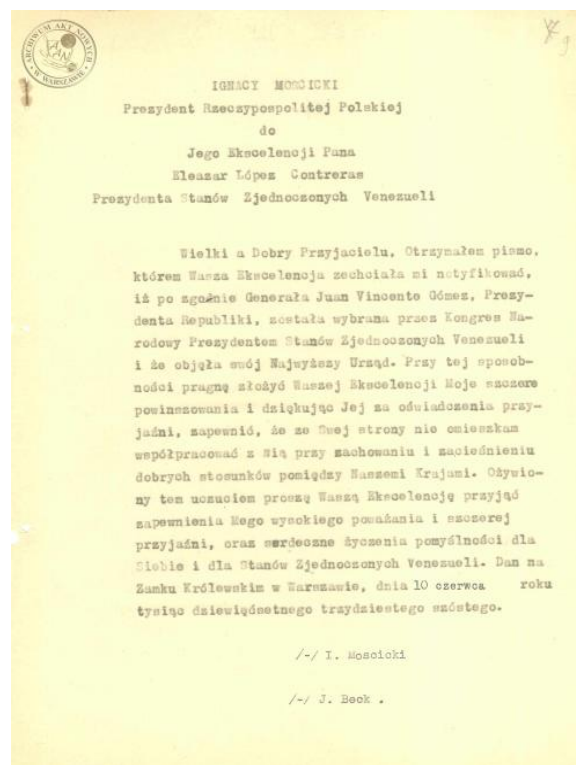
Pierwszy poseł Stanów Zjednoczonych Wenezueli w Rzeczypospolitej Polskiej
Carlos Aristimuno-Coll, fot. NAC

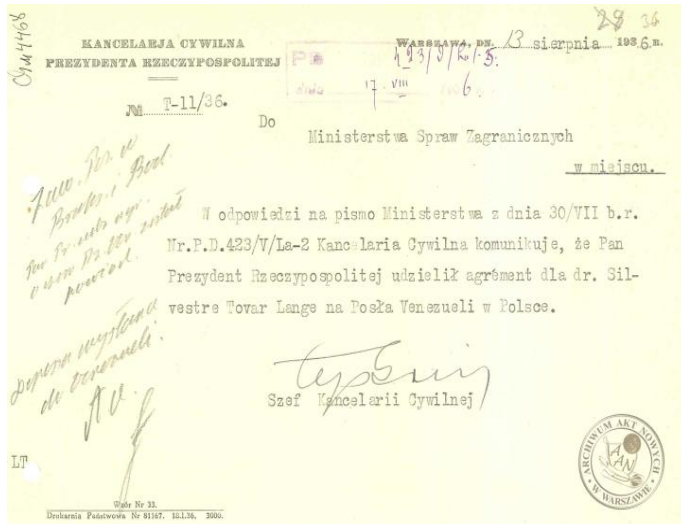
Pierwszy polski przedstawiciel dyplomatyczny w Stanach Zjednoczonych Wenezueli od 1933 roku
Zygmunt Merdinger, NAC

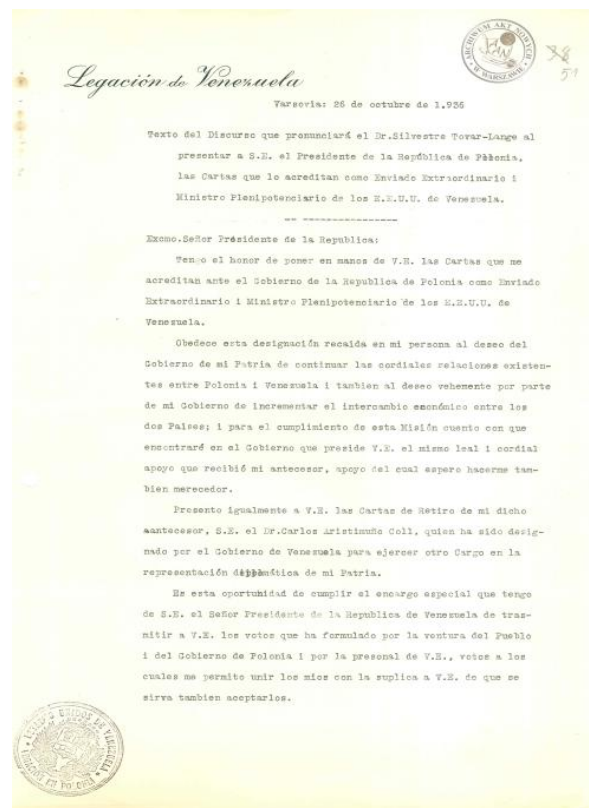
Notyfikacja Prezidenta Stanów Zjednoczonych Wenezueli Eleazara Lópeza Contrerasa objęcia urzędu Prezydentowi RP Ignacemu Mościckiemu w 1936 roku, AAN

Odpowiedź Prezidenta RP Ignacego Mościckiego na notyfikację Prezidenta Wenezueli Eleazara Lópeza Contrerasa Prezydentowi RP Ignacemu Mościckiemu w 1936 roku, AAN

**Agrément dla posła Stanów Zjednoczonych Wenezueli w RP
Silvestre Tovar-Lange, 1936, AAN**

**Tekst przemówienia posła pełnomocnego Stanów
Zjednoczonych Wenezueli w Polsce Silvestre Tovar-
Lange, przy złożeniu przez niego listów
uwierzytelniających na Zamku Królewskim w
Warszawie 28 października 1936, AAN**

**Posel Stanów Zjednoczonych Wenezueli w Rzeczypospolitej Polskiej Carlos Aristimuno-Coll składa 28
listopada 1934 roku na Zamku Królewskim w Warszawie listy uwierzytelniające Prezydentowi RP Ignacemu
Mościckiemu**

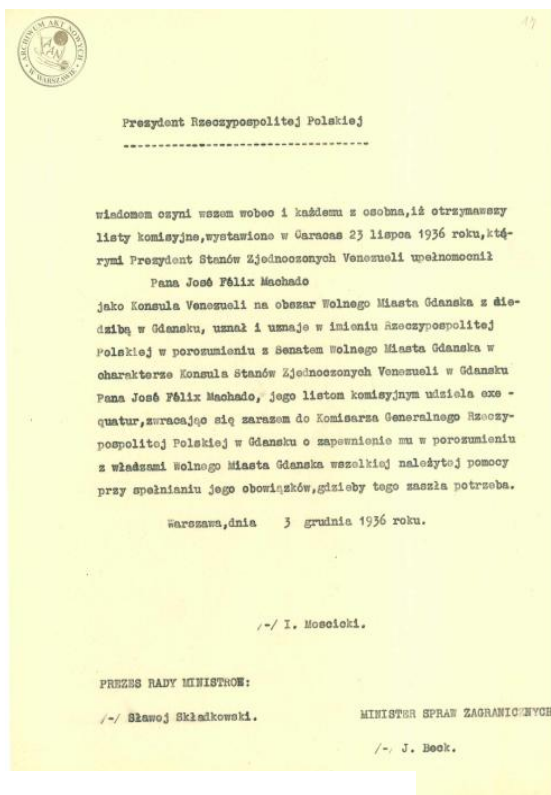

Wręczenie listów uwierzytelniających prezydentowi Ignacemu Mościckiemu przez posła i ministra pełnomocnego Stanów Zjednoczonych Wenezueli w Polsce Carlosa Aristimuno-Colla 28 listopada 1934 roku na Zamku Królewskim w Warszawie, fot. NAC

Pierwszym przedstawicielem Polski w Wenezueli był **Zygmunt Merdinger** (1890-1935), który złożył swoje listy uwierzytelniające 18 listopada 1933 roku. 15 sierpnia 1936 roku polskim przedstawicielem RP w Stanach Zjednoczonych Wenezueli został *chargé d'affaires ad interim* **Mieczysław Marchlewski** (1885-1956). Posłem nadzwyczajnym i ministrem pełnomocnym Stanów Zjednoczonych Wenezueli w Polsce został 28 października 1936 roku **Silvestre Tovar-Lange**. Od lipca 1939 roku funkcję *chargé d'affaires ad interim* pełnił **Gabriel Picon Febres**. 1 kwietnia 1942 roku polskim posłem w Stanach Zjednoczonych Wenezueli został Mieczysław Chałupczyński (zm. 1946). Ostatnim przedstawicielem niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej w Stanach Zjednoczonych Wenezueli był w 1944 roku *chargé d'affaires ad interim* **Aleksander Wiesiołowski** (ur. 1898).

Prezydent RP Ignacy Mościcki odczytuje odpowiedź na przemówienie posła pełnomocnego Stanów Zjednoczonych Wenezueli w Polsce Silvestre Tovar-Lange, po złożeniu przez niego listów uwierzytelniających na Zamku Królewskim w Warszawie 28 października 1936 roku, for. NAC

Exequatur władz RP dla konsula honorowego Stanów Zjednoczonych Wenezueli w Wolnym Mieście Gdańsku José Félix Machado, 3 grudnia 1936 roku, AAN

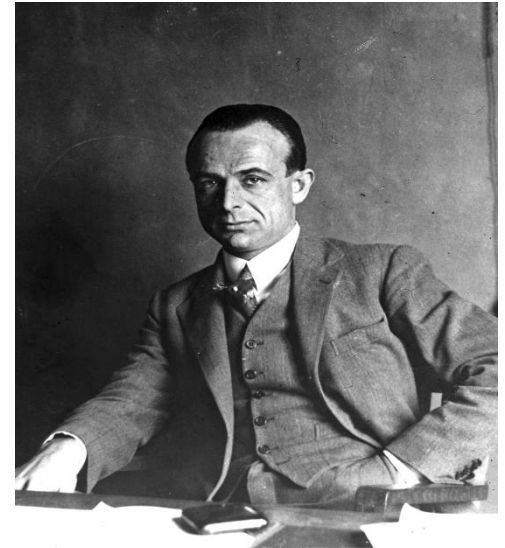
Exequatur Senatu Wolnego Miasta Gdańska dla konsula honorowego Stanów Zjednoczonych Wenezueli José Félix Machado, 24 października 1936, AAN

Rzeczpospolita Polska i Stany Zjednoczone Wenezueli walczyły w II wojnie światowej po stroni aliantów, podpisały Deklarację Narodów Zjednoczonych, oba kraje były także państwami-założycielami ONZ w 1945 roku.

W 1945 roku rząd Wenezueli cofnął uznanie rządowi RP na uchodźstwie w Londynie i uznał Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej w Warszawie. 6 listopada 1945 rządy Polski Ludowej i Wenezueli zawarły porozumienie o kontynuowaniu stosunków dyplomatycznych. W czerwcu 1946 roku rząd Wenezueli udzielił *agrément* **Janowi Drohojowskiemu** (1901-1979), ten jednak nie złożył listów uwierzytelniających prezydentowi Wenezueli i nie rozpoczął pełnienia swojej misji. Do Polski nie przybył także przedstawiciel dyplomatyczny Wenezueli.

Przedstawiciel dyplomatyczny RP w Stanach Zjednoczonych Wenezueli od 1936 roku Mieczysław Marchlewski, w otoczeniu laureatek Konkursu Miss Polonia, NAC

Mieczysław Chalupczyński, poseł Rzeczypospolitej Polskiej w Stanach Zjednoczonych Wenezueli od 1942 roku, fot. NAC

W 1952 roku w czasie rządów prezydenta **Marcosa Péreza Jiménez**a Wenezuela zawiesiła stosunki dyplomatyczne z Polską Rzeczpospolitą Ludową. Stosunki wznowiono w 1960 roku. W kolejnych latach miało miejsce wiele wizyt na szczeblu ministrów, które dały impuls dla zintensyfikowania stosunków dwustronnych. W 1973 roku strony podpisały umowę podstawową o współpracy kulturalnej, a w 1988 roku umowę o współpracy naukowo-technicznej.

29 listopada 1993 roku podpisano w Caracas memorandum w sprawie porozumienia o ustanowieniu stałego systemu konsultacji na szczeblu wysokich funkcjonariuszy między Ministerstwami Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej i Wenezueli.

Kamienica Gustawa Pała w Alejach Jerozolimskich 101 w Warszawie, tu w latach 1971-1990 mieściła się Ambasada Republiki Wenezueli, fot. Maciej Szczepańczyk

Przedstawiciele dyplomatyczni Rzeczypospolitej Polskiej w Stanach Zjednoczonych Wenezueli

Imię i nazwisko	Ranga/stopień	Data rozpoczęcia urzędowania
Zygmunt Merdinger	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	1933
Mieczysław Marchlewski	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	1936
Mieczysław Chalupczyński	poseł	1942
Aleksander Wiesiołowski	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	1944

Przedstawiciele dyplomatyczni Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w Republice Wenezueli

Bernard Bogdański	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	1960
Zygmunt Pietrusiński	<i>chargé d'affaires ad interim</i> ambasador	1965
Witold Jurasz	ambasador	1968
Zdzisław Szewczyk	ambasador	1973
Henryk Sobieski	ambasador	1977
Mieczysław Włodarek	ambasador	1982
Edward Polański	ambasador	1987

Przedstawiciele dyplomatyczni Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Wenezueli

(od 1999 roku w Boliwariańskiej Republice Wenezueli)

Sławomir Klimkiewicz	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	1991
Krzysztof Römmel	ambasador	1991
Andrzej Krzanowski	ambasador	1993
Jacek Perlin	ambasador	1998
Adam Skrybant	ambasador	2003
Anna Pieńkosz	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	2006
Krzysztof Jacek Hinz	ambasador	2008
Piotr Kaszuba	ambasador	2013

Przedstawiciele dyplomatyczni Stanów Zjednoczonych Wenezueli w Rzeczypospolitej Polskiej

Imię i nazwisko	Ranga/stopień	Data rozpoczęcia urzędowania
Carlos Aristimuno-Coll	poseł	1934
Silvestre Tovar-Lange	poseł	1936
Alamo Ibarra	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	1937
Gabriel Picon Febres	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	1939

Przedstawiciele Republiki Wenezueli w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Orestes di Giacomo	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	1962
Régulo Burelli Rivas	ambasador	1964
Francisco Paparoni Minuta	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	1968
Vincente Gerbasi	ambasador	1969
Ignacio Silva Sucre	ambasador	1972
Rafael León Morales	ambasador	1974
Antonio Casas Salvi	ambasador	1980
José Francisco Sucre Figarella	ambasador	1981
Néstor José Castellanos Palma	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	1984
Jorge Daher Daher	ambasador	1985

Przedstawiciele dyplomatyczni Republiki Wenezueli (od 1999 roku Boliwariańskiej Republiki Wenezueli) w Rzeczypospolitej Polskiej

María Antonieta Madrid Maya	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	1992
Guillermo Herrera Guada	ambasador	1993
Gustavo Garaicoechea Inandy	ambasador	1997
Ana Isabel Durán Schiller	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	2000
Daniela Szokoloczi	ambasador	2000
Leonardo Javier Villalba Palacios	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	2004
Franklin Ramón Gonzales	ambasador	2005
Ana Margarita Pino Pasquier	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	2006
Erick Miguel Marquez Rodriguez	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	2008
Jesús Miguel Cruz Guevara	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	2009
Adriana Gottberg	<i>chargé d'affaires ad interim</i>	2012

Zwiastunem nowej dynamiki współpracy pomiędzy Wenezuela i Polską, jest umowa ramowa o współpracy zawarta pomiędzy oboma krajami i podpisana 27 stycznia 2013 roku w Santiago przez Ministrów Spraw Zagranicznych RP Radosława Sikorskiego i Boliwariańskiej Republiki Wenezueli Eliasa J. Jaua podczas I. szczytu Wspólnoty Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów (CELAC) i Unii Europejskiej (UE).

Ministrowie spraw zagranicznych obu krajów podpisują umowę ramową o współpracy, Santiago 27 stycznia 2013

UMOWA RAMOWA O WSPÓLPRACY
MIĘDZY
RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ
A BOLIWARIAŃSKĄ REPUBLIKĄ WENEZUELI

Rzeczpospolita Polska i Boliwariańska Republika Wenezueli, zwane dalej „Stronami”:

- kierując się pragnieniem wzmocnienia więzów przyjaźni łączącej oba Państwa,
- uznając, że umocnienie współpracy w obszarach przewidzianych niniejszą Umową przyczyni się do rozwoju obu Państw,
- kierując się pragnieniem promowania i rozwoju stosunków między obu Państwami, w związku z ich prawodawstwem wewnętrznym i regulacjami oraz zobowiązaniami międzynarodowymi,

uzgodniły, co następuje:

ARTYKUŁ 1

Strony podejmują się promować i intensyfikować współpracę między obydwoma Państwami opartą na zasadzie równości, wzajemnego poszanowania suwerenności i obopólnych korzyści, w obszarach przewidzianych niniejszą Umową.

ARTYKUŁ 2

Współpraca przewidziana w niniejszej Umowie będzie dotyczyć następujących obszarów:

- gospodarczego;
 - energetycznego;
 - rolniczego;
 - infrastruktury;
 - turystyki;
 - ochrony środowiska;
- oraz jakiegokolwiek innego, wspólnie uzgodnionego przez Strony.

Umowa ramowa o współpracy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Boliwariańską Republiką Wenezueli z 27 stycznia 2013 roku

